ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **M. M.,** zastoupený Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 3. 2017, č. j. OAM-56/LE-LE05-LE05-PS-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 9. 5. 2017, č. j. 17A 51/2017 - 24,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Rozhodnutí krajského soudu a jemu předcházející rozhodnutí žalovaného

[1] Rozsudkem ze dne 9. 5. 2017, č. j. 17A 51/2017 - 24, Krajský soud v Plzni zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 3. 2017, č. j. OAM-56/LE-LE05-LE05-PS-2017, jímž bylo rozhodnuto o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu"), s tím, že doba trvání zajištění byla stanovena do dne 17. 7. 2017.

[2] Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku nejprve zrekapituloval dosavadní průběh dané věci a skutková zjištění plynoucí z obsahu správního spisu. Zdůraznil přitom, že žalovaným bylo postaveno najisto, že se žalobce při pobytové kontrole dne 24. 3. 2017 policistům OPKPE Praha prokázal identifikační kartou Rumunska na jméno M. M., nar. X, státní příslušnost Rumunsko. Po odborném zkoumání předloženého dokladu

totožnosti bylo shledáno, že se jedná o celkový padělek. Žalobce poté ke své totožnosti předložil pravý ukrajinský cestovní doklad, nicméně nedisponoval žádným oprávněním k pobytu na území České republiky. Dne 27. 3. 2017 byl žalobce rozhodnutím č. j. KRPA-109861-19/ČJ-2017-000022 zajištěn dle § 124 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o pobytu cizinců*"), a současně umístěn do ZZC Balková za účelem realizace správního vyhoštění. Následně v ZZC Balková žalobce učinil žádost o udělení mezinárodní ochrany, čímž s ním bylo zahájeno azylové řízení.

[3] Krajský soud pak v dané věci považoval za podstatné, že žalobce byl obeznámen s tím, že se jedná o padělek dokladu totožnosti, když při svém pohovoru konstatoval, že si rumunské doklady pořídil za 3000 Kč před 5 měsíci v Praze a převzal je na Václavském náměstí v autě od dívky jménem M. Dále krajský soud uvedl, že žalobce pobýval na území České republiky dlouhodobě neoprávněně bez platného cestovního dokladu a jakéhokoliv oprávnění k pobytu a nerespektoval svou zákonnou povinnost vycestovat z území členských států EU. Žádost o mezinárodní ochranu si přitom žalobce podal teprve tehdy, když byl zadržen policií, bylo mu uloženo správní vyhoštění, a následně byl i zajištěn a umístěn do zařízení pro zajištění cizinců. Z tohoto důvodu by podle názoru krajského soudu nebylo uplatnění zvláštního opatření (§ 47 odst. 1 zákona o azylu) účinné. V projednávané věci tak žalovaný zajistil žalobce proto, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla žalobcem podána v zařízení pro zajištění cizinců, přičemž existují oprávněné důvody domnívat se, že tuto žádost podal pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve. Z jeho účelového jednání tedy bylo zřejmé, že existuje reálné nebezpečí, že své povinnosti nebude ani nadále respektovat a bude opakovaně a vědomě porušovat právní řád České republiky. Krajský soud se tak ztotožnil s postupem žalovaného, který po dostatečném vyhodnocení, zda by bylo v případě žalobce zvláštní opatření účinné, od jeho užití upustil. Ze správního spisu a z odůvodnění napadeného rozhodnutí je totiž podle názoru krajského soudu jasně patrné, co žalovaného vedlo k jím učiněným závěrům.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel") proti tomuto rozsudku podal v zákonné lhůtě kasační stížnost opřenou o § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.").

[5] V kasační stížnosti stěžovatel namítl, že žalovaný, jakož i následně krajský soud nesprávně vyhodnotili možnost užití zvláštních opatření podle ustanovení § 47 zákona o azylu. Žalovaný v napadeném rozhodnutí fakticky zopakoval vlastní vyhodnocení důvodnosti zajištění stěžovatele podle ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, přičemž stejnou argumentací zdůvodnil i nemožnost využití zvláštních opatření. Krajský soud tento postup aproboval a dále rozvedl okolnosti, které podle něj znemožnily uložení zvláštních opatření. Takové ztotožnění důvodů zajištění stěžovatele podle ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a důvodů nemožnosti využití zvláštních opatření podle ustanovení § 47 zákona o azylu je však podle stěžovatele zjevně nesmyslné a nepřijatelné. Žalovaný byl totiž povinen se při vysvětlení svého přesvědčení o údajné nemožnosti využití zvláštních opatření vypořádat se všemi klíčovými prvky stěžovatelovy pobytové historie, a to zcela individuálně.

[6] Stěžovatel poté uvedl, že prakticky jediným důvodem pro neuložení zvláštních opatření odlišujícím se od zdůvodnění názoru žalovaného na účelovost stěžovatelovy žádosti o mezinárodní ochranu bylo to, že při svém pobytu na území České republiky využil padělaný cestovní doklad, přičemž se ovšem žalovaný nijak nezabýval specifickými okolnostmi řešené věci. Stěžovatel k tomu poukázal především na neindividualizované zhodnocení okolností týkajících se získání jeho padělaného pasu. Stěžovatel pochází ze smíšené ukrajinsko-rumunské rodiny původem z Černovické oblasti, tedy z území, které v minulosti náleželo Rumunsku a jehož občané mají v případě doložení místa pobytu svých předků fakticky nárok na získání potvrzení o trvajícím rumunském občanství. V případě stěžovatele tak dle jeho názoru nebylo možné beze všeho odmítnout to, že se domníval, že disponuje skutečným rumunským průkazem, který mu vyřídil zprostředkovatel na takovou činnost se specializující. Pro příklad stěžovatel poukázal na proces vyřizování potvrzení o trvání německého občanství obyvatel Hlučínska, který byl v naprosté většině případů zajišťován rovněž specializovanými zprostředkovateli, kteří se této činnosti věnují podnikatelským způsobem.

[7] Podle stěžovatele tedy neplatí, že by se padělaným dokladem občana Evropské unie prokazoval vědomě, jak v napadeném rozhodnutí uvedl žalovaný, když ve skutečnosti šlo o nevědomé protiprávní jednání, které nebylo motivováno snahou zakrýt identitu a umožnit nelegální pobyt stěžovatele na území České republiky, neboť ten se svým rumunským dokladem prokazoval s přesvědčením, že jde o doklad pravý. Žalovaný i krajský soud tak nesprávně vycházeli z jakési fikce stěžovatelovy nespolehlivosti.

[8] Závěrem kasační stížnosti pak stěžovatel upozornil na to, že rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 5 Azs 20/2016 výslovně odmítl dosud rozšířenou praxi správních orgánů, podle níž v případě, že cizinec z území České republiky po pravomocném rozhodnutí o vyhoštění nevycestoval, je fakticky vyloučena možnost uložení zvláštních opatření, a to právě pro rozpor tohoto názoru a praxe s návratovou směrnicí.

[9] Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a současně s ním zrušil i rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[10] Žalovaný se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti plně ztotožnil s napadeným rozsudkem krajského soudu. Dále konstatoval, že při rozhodování o zajištění postupoval v souladu se zákonem, zjistil skutečný stav věci a své rozhodnutí řádně odůvodnil. Zopakoval přitom, že sám stěžovatel sdělil, že na území České republiky přicestoval zhruba před dvěma lety, od roku 2015 se přibližně dvakrát vrátil na Ukrajinu a od března 2016, kdy mu uplynula platnost litevského víza, pobýval v České republice nelegálně. Svého nelegálního pobytu si tudíž byl vědom. Žádost o mezinárodní ochranu proto prokazatelně podal až přibližně po ročním nelegálním pobytu na území České republiky. Podle žalovaného tak měl stěžovatel nepochybně možnost o mezinárodní ochranu požádat mnohem dříve než až v kontextu s reálně hrozícím správním vyhoštěním po jeho zajištění Policií České republiky dne 27. 3. 2017. Nadto se stěžovatel nepochybně prokázal padělaným rumunským dokladem totožnosti. Jeho jednání totiž rozhodně nepřipomínalo

oficiální získání dokladu totožnosti či řidičského oprávnění. Stěžovatel ani nehovořil o tom, že by dokládal místo pobytu svých předků v souvislosti s nárokem na získání potvrzení o trvajícím rumunském občanství, pouze se zmínil o předání již hotových dokladu totožnosti a řidičského průkazu. Pokud stěžovatel namítl nedostatečné odůvodnění nevyužití zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu, v této souvislosti žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2017, č. j. 4 Azs 105/2017 – 24. Závěrem pak žalovaný uvedl, že v případě stěžovatele došlo ke kumulativnímu naplnění všech podmínek ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Stěžovatel prokazatelně nerespektoval svou zákonnou povinnost pobývat na území České republiky na základě zákonného pobytového titulu, k legalizaci využil padělané doklady občana EU, z jeho jednání je zřejmá snaha setrvat na území České republiky a vyhnout se správnímu vyhoštění všemi dostupnými prostředky i žádostí o udělení mezinárodní ochrany, o které se lze ze zjištěných skutečností domnívat, že byla podána účelově.

[11] Žalovaný ve svém vyjádření Nejvyšší správní soud též informoval, že zajištění stěžovatele bylo ukončeno uplynutím lhůty pro zajištění, a to dne 17. 7. 2017. Z tohoto důvodu Nejvyššímu správnímu soudu navrhl řízení o kasační stížnosti zastavit podle § 46a odst. 9 zákona o azylu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud se kasační stížností zabýval nejprve z hlediska splnění formálních náležitostí. Konstatoval přitom, že stěžovatel je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), přičemž stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem.

[13] Předmětem řízení v nyní projednávané věci není otázka důvodnosti stěžovatelovy žádosti o mezinárodní ochranu, ale otázka zákonnosti jeho zajištění, a proto nebylo potřebné zabývat se přijatelností kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2013, č. j. 7 Azs 19/2013 - 38, ze dne 16. 1. 2014, č. j. 2 Azs 10/2013 - 62, ze dne 20. 4. 2017, č. j. 9 Azs 314/2016 – 44, či ze dne 1. 6. 2017, č. j. 1 Azs 110/2017 – 42).

[14] Nejvyšší správní soud se dále zabýval otázkou, zda se v tomto řízení projeví změna, kterou přinesla novelizace zákona o azylu provedená s účinností od 15. 8. 2017 zákonem č. 222/2017 Sb. Podle nového (nyní účinného) znění § 46a odst. 9 zákona o azylu by fakt, že stěžovatel již není v průběhu řízení o kasační stížnosti nadále zajištěn, vedl k zastavení řízení.

[15] V procesním právu se uplatňuje obecné pravidlo, podle něhož soud postupuje podle procesního předpisu ve znění účinném v době rozhodování. V tomto případě ovšem Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že existují důvody pro odklon od tohoto obecného pravidla.

[16] Těmito důvody jsou samotné principy právního státu, konkrétně princip dělby moci, a dále právo na spravedlivý proces zahrnující předvídatelnost soudního rozhodování ve spojení s očekáváním jistého postupu soudu vzniklým účastníku v okamžiku, kdy řízení

svým úkonem zahájil. Tyto principy vylučují jakýkoli zásah zákonodárce do výkonu spravedlnosti mající za cíl ovlivnit soudní rozhodnutí v určitém (zahájeném) sporu, pokud k takovému zásahu neexistují závažné důvody v obecném zájmu (srov. rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ze dne 28. 10. 1999, stížnosti č. 24846/94, 34165/96 a 34173/96, ve věci *Zielinski, Pradal a Gonzalez a ostatní proti Francii*, nebo ze dne 9. 12. 1994, stížnost č. 13427/87, ve věci *Stran Greek Rafineries a Stratis Andreadis proti Řecku*).

[17] Stěžovatel podal žalobu, jakož i kasační stížnost, v době, kdy zákon o azylu nevylučoval jeho věc z meritorního přezkumu správními soudy z důvodu ukončení zajištění, a tak mohl legitimně očekávat, že jeho žaloba i kasační stížnost bude řádně projednána. Nejvyšší správní soud neshledal existenci žádných závažných důvodů, proč by měl v obecném zájmu rezignovat na přezkum zákonnosti rozsudku krajského soudu ve věci zajištění stěžovatele, proto kasační námitky stěžovatele věcně posoudil s přesvědčením, že jde o postup ústavně konformní (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2017, č. j. 2 Azs 271/2017 - 35).

[18] Nejvyšší správní soud následně přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[19] Podstatou kasační stížnosti je přesvědčení stěžovatele, že žalovaný nesprávně vyhodnotil podmínky zajištění a rozhodl o jeho zajištění, aniž by dostatečně, bez potřebné míry individualizace k osobě a situaci stěžovatele, zdůvodnil svůj závěr o nemožnosti uložení zvláštních opatření ve smyslu § 47 odst. 1 zákona o azylu.

[20] Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu *ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.*

[21] Podle § 47 odst. 1 zákona o azylu *se zvláštním opatřením rozumí rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany a) zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo b) osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené.*

[22] Úvodem je třeba zdůraznit, že zajištění ve smyslu zákona o azylu představuje krajní prostředek, jehož následkem je omezení nebo (v závislosti na povaze, délce, důsledcích a způsobu zajištění) zbavení osobní svobody cizince. Jedná se tedy o citelný zásah do základního práva jednotlivce na nedotknutelnost jeho osoby a na osobní svobodu, který je přípustný jen za podmínek stanovených zákonem a souladných s ústavním pořádkem (blíže viz např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne

23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 – 150, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2010, č. j. 9 As 5/2010 – 74, či nález Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 10/08).

[23] Z výše uvedených ustanovení zákona o azylu je pak zřejmé, že důvodem, který ospravedlňuje zajištění žadatele o mezinárodní ochranu, je v tomto případě obava, že se podáním žádosti o mezinárodní ochranu snaží vyhnout realizaci správního vyhoštění. Zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu tak má za cíl znemožnit zneužití zákona podáním účelové žádosti o mezinárodní ochranu a dosažení takových podmínek, které cizinci umožní vyhnout se již uloženému správnímu vyhoštění (typicky útěkem a přerušením kontaktu s orgány veřejné správy). Aniž by tím byl jakkoliv předjímán výsledek řízení o mezinárodní ochraně, jedná se o preventivní opatření, které má zabezpečit dostupnost žadatele pro výkon rozhodnutí o vyhoštění pro případ, že by se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně. Skutečnost, že účelem § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je *„zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění v situaci, kdy cizinec během řízení uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu*“, Nejvyšší správní soud potvrdil např. v rozsudcích ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016 – 35, nebo ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017 – 31. Tento důvod zajištění tedy nepochybně přesahuje pouhé zabezpečení účasti žadatele o mezinárodní ochranu v řízení o jeho žádosti.

[24] Pokud jsou splněny všechny podmínky pro aplikaci důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu (tj. na základě objektivních okolností spočívajících zejména v předchozím jednání cizince existují oprávněné důvody se domnívat, že podání žádosti bylo pouze účelové), je třeba tyto okolnosti zvažovat i při posouzení podmínek účinnosti zvláštních opatření. Zvláštní opatření jsou zamýšlena jako mírnější alternativa k těmto důvodům. Při posouzení účinnosti zvláštních opatření proto nelze odhlížet od důvodu zajištění a od toho, zda by uložením pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo. Zvláštní opatření lze proto považovat za účinná, pokud lze jimi dosáhnout daného konkrétního účelu zajištění mírnějšími prostředky - bez fyzického zajištění žadatele. Jinými slovy, žalovaný má povinnost nezajistit žadatele o mezinárodní ochranu z důvodů vyjmenovaných v § 46 odst. 1, pokud lze téhož účelu dosáhnout mírnějšími prostředky. V této souvislosti lze přiměřeně odkázat na závěry rozšířeného senátu vyslovené v usnesení ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 – 38, podle kterého *„[m]ožnost aplikace zvláštního opatření namísto zajištění cizince a tomu korespondující úvahy správního orgánu budou nutně záviset na důvodu zajištění* “. Byť se toto usnesení vztahovalo ke vztahu zvláštních opatření a zajištění podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), logická vazba mezi oběma instituty je v předmětných zákonech obdobná.

[25] Při zvažovaní zvláštních opatření jako alternativy k důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je proto namístě důsledně zohlednit pobytovou historii žadatele. Jakkoliv nelze paušálně říci, že by v případě existence důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byla možnost uložení zvláštních opatření vždy vyloučena, jejich neúčinnost bude častější než v případě zvažování alternativ k jiným důvodům zajištění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 - 48). Vždy však bude třeba zvážit osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho

dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených Českou republikou nebo jinými státy EU, včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince (srov. přiměřeně usnesení rozšířeného senátu č. j. 5 Azs 20/2016 – 38). Zároveň je třeba dbát na to, že zajištění žadatelů by mělo být možné pouze v souladu se zásadou nezbytnosti a přiměřenosti.

[26] Žalovaný odůvodnil neúčinnost zvláštních opatření v případě stěžovatele tím, že stěžovatel pobýval v České republice od podzimu roku 2015, avšak o udělení mezinárodní ochrany požádal teprve poté, co mu bylo po jeho zadržení Policií České republiky správním rozhodnutím uloženo vyhoštění, a byl zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců. Stěžovatel měl tudíž bezpochyby možnost o udělení mezinárodní ochrany požádat již dříve, a to po dobu téměř 1,5 roku. V průběhu správního řízení o vyhoštění a zajištění v režimu zákona o pobytu cizinců se stěžovatel navíc vyjadřoval tak, že jeho vycestování z České republiky nic nebrání, když neuvedl jakoukoliv hrozbu vůči jeho osobě v případě návratu na Ukrajinu. Ve své následné žádosti o udělení mezinárodní ochrany však už tvrdil strach z válečného konfliktu na Ukrajině a možného povolání do armády. Žalovaný přitom v daném kontextu upozornil na skutečnost, že stěžovatel Ukrajinu opustil zcela bez potíží v roce 2015 (a dvakrát se tam v průběhu roku 2016 vrátil), přičemž konflikt na východní Ukrajině trvá od roku 2014; stěžovatel nadto pochází ze západní části této země (Černivajecká oblast). Žalovaný tak na tomto základě shledal, že existují oprávněné důvody domnívat se, že žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo jej pozdržet. Z výpovědí stěžovatele totiž nevyplynula žádná azylově relevantní skutečnost, která by mu nebyla známa už před jeho zajištěním, popřípadě okolnost, jež by stěžovateli bránila v podání žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný rovněž poukázal na to, že stěžovatel pobýval na území České republiky dlouhodobě neoprávněně a nerespektoval zákonnou povinnost vycestovat z území členských států EU. Naopak zde pracoval, přičemž si nezákonně opatřil za úplatu padělaný rumunský doklad totožnosti, kterým se posléze vědomě prokazoval, resp. se vydával za občana EU.

[27] Nejvyšší správní soud považuje shora popsané skutečnosti za nepochybně relevantní pro úvahu, zda by byla zvláštní opatření v konkrétním případě stěžovatele dostatečně účinná. Vzhledem k dosavadnímu jednání (resp. chování) stěžovatele pak existují oprávněné důvody se domnívat, že by povinnosti uložené mu ve smyslu § 47 odst. 1 zákona o azylu nebyly dodržovány a stěžovatel by se opětovně uchýlil k neoprávněnému pobytu, popř. skrývání před orgány veřejné moci.

[28] Dále Nejvyšší správní soud uvádí, že v daném případě nelze jakkoliv dovozovat, že by krajský soud či dříve žalovaný rezignovali na posouzení jednotlivých (specifických) okolností daného případu, popřípadě užili nějaký „paušalizovaný“ postup hodnocení. Tomuto závěru ostatně svědčí to, že jak krajský soud, tak i žalovaný se v odůvodnění svých rozhodnutí obsáhle zabývali veškerými pro věc podstatnými skutečnostmi. V tomto kontextu tak nelze přisvědčit tvrzení stěžovatele, že by odůvodnění rozhodnutí žalovaného bylo nepřezkoumatelné. Zajištění stěžovatele a neuložení zvláštních opatření žalovaný zcela dostatečně odůvodnil, když na straně 3 až 5 napadeného správního rozhodnutí posuzoval všechny jím zjištěné a známé okolnosti, jež vyplynuly z dosavadního řízení a sdělení samotného stěžovatele. Nelze přitom žalovanému vytknout, že za rozhodné

skutečnosti, na kterých založil svůj závěr, považoval stěžovatelovo dřívější protiprávní jednání, jakož i samotnou situaci, za níž se stěžovatel uchýlil k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Právě toto vědomé protiprávní jednání stěžovatele a jeho zjevně účelový postup ve věci se totiž ve vztahu ke zkoumané otázce jeví jako zcela zásadní. Stěžovatel přitom v rámci svých vyjádření (viz *Protokol o vyjádření účastníka správního řízení* ze dne 25. 3. 2017, č. j. KRPA-109861-10/ČJ-2017-000022 a *Protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany* ze dne 30. 3. 2017) neuvedl žádné mimořádné okolnosti, na které by měl být žalovaným v rozhodnutí kladen zvláštní důraz, resp. které by vyvažovaly nedůvěru ve stěžovatele plynoucí právě ze shora popsaných skutečností. V nyní řešeném případě se tak nejednalo o „posvěcení zavedené praxe žalovaného“, neboť napadené rozhodnutí bylo jednoznačně konkretizováno ve vztahu k osobě stěžovatele. Žalovaný tak k zajištění stěžovatele přistoupil na základě zcela objektivních okolností spočívajících v jeho předchozím jednání, přičemž tyto individuální okolnosti v případě stěžovatele plně odpovídají judikatorním požadavkům na výjimečnost institutu zajištění, namísto uložení mírnějších opatření (viz již dříve uvedená rozhodnutí Nejvyššího správního soudu).

[29] V kontextu konkrétní stížní námitky týkající se opatření padělaných rumunských dokladů osobou stěžovatele Nejvyšší správní soud předně upozorňuje na skutečnost, že se jedná o případ ve své podstatě skutkově totožný s dalšími, které jsou v poslední době zdejším soudem řešeny. Odkázat je přitom třeba např. na rozsudek ze dne 14. 12. 2017, č. j. 2 Azs 237/2017 – 20, v němž Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„[j]iž samotná okolnost, že cizinec užije při prokazování totožnosti padělaný či pozměněný doklad totožnosti některého z členských států EU umožňující mu za běžných okolností vystupovat pod nepravou identitou (příp. je u něho takový doklad nalezen, aniž by cizinec dokázal osvědčit, že jej nehodlal jakkoli užít), je totiž obvykle velmi silným signálem toho, že cizinec je připraven závažně porušovat pravidla České republiky regulující pobyt cizinců. Takový falešný doklad cizinci za běžných okolností (tedy v případě, že nebude prováděna důkladná kontrola umožňující ověřit pravost dokladu) umožňuje pohybovat se po území ČR (a případně i jiných států Schengenského prostoru), ilegálně zde pracovat a prokazovat svoji totožnost v běžných životních situacích. Může případně vést i jakési dva životy – jeden na falešné doklady, druhý na doklady pravé. Jednoduše řečeno, takový doklad umožňuje cizinci vést život, a to dlouhodobě, na pomezí legality či za ní. Proto již samotná možnost jeho užití (a zpravidla tedy i jen prosté držení takových falešných dokladů při sobě) je za běžných okolností dostatečným důvodem k důkladnému zvážení, zda cizince zajistit – v opačném případě totiž není vůbec vyloučeno, že cizinec, který si již jednou byl schopen opatřit falešný doklad, si opatří další falešný doklad a opět se vzdálí dosahu orgánů dohlížejících na dodržování cizineckého práva.*“ Tyto závěry lze přitom plně aplikovat i v rámci posouzení nyní projednávané věci.

[30] Tvrzení stěžovatele o tom, že se padělaným dokladem občana Evropské unie prokázal nevědomě, pak Nejvyšší správní soud neshledal věrohodným. Nutno podotknout, že poprvé až v podané žalobě stěžovatel v tomto ohledu rozvedl argumentaci o svém ukrajinsko-rumunském původu a „zprostředkovatelce“, jež mu vyřízení rumunských dokladů zajistila. K tomu však Nejvyšší správní soud, mimo již shora uvedených a pro věc rozhodných okolností, zdůrazňuje, že vyjádření stěžovatele ze dne 25. 3. 2017 a ze dne 30. 3. 2017 obsahují v této souvislosti řadu protimluvů popírajících „nově“ tvrzenou skutkovou verzi, což svědčí o jisté účelovosti postupu stěžovatele v rámci řešeného případu. Stěžovatel například výslovně sdělil, že si rumunské doklady *„pořídil*

z důvodu ukončení platnosti schengenského víza, které bylo platné do 30. 3. 2016. Doklad si pořídil od dívky jménem M. někde na Václavském náměstí“, a ten mu byl předán *„v autě. "M."* poté zaplatil 3000 Kč. Ta ho též měla přesvědčit o tom, že doklady jsou pravé. Takto vylíčený průběh pořízení rumunských dokladů totožnosti, za současného konstatování samotného stěžovatele, že věděl, že je na území České republiky od března 2016 nelegálně, přičemž o občanství Rumunska *„nežádal"*, však v zásadě vyvrací jím v žalobě a kasační stížnosti uváděnou nevědomost o padělcích. Zásadně je totiž třeba odmítnout názor, že by si svéprávný průměrně rozumný člověk, navíc nežádající o občanství určité země, nebyl vědom toho, že postup pořízení dokladů občana Rumunska, který ve svých vyjádřeních popsal stěžovatel, byl zjevně nelegální.

[31] Takovéto úmyslně účelové (lživé) tvrzení stěžovatele dokládá, že stěžovatel není osobou věrohodnou, u níž by postačovalo uložit zvláštní opatření podle § 47 odst. 1 zákona o azylu. V daném ohledu je nutné zopakovat, že si stěžovatel předmětný padělaný doklad obstaral zcela vědomě a za úplatu, přičemž se tímto následně prokázal policistům jako dokladem vlastním a pravým. V nyní projednávaném případě se tak lze důvodně domnívat, že by se stěžovatel různými prostředky mohl snažit vyhnout realizaci rozhodnutí o správním vyhoštění, resp. je možné konstatovat, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla stěžovatelem podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Žalovaný proto nepochybil, když namísto užití zvláštních opatření, která se v daném případě jevila příliš riskantní, přistoupil k zajištění stěžovatele. V souvislosti s jednáním stěžovatele pak Nejvyšší správní soud poukazuje také na trestní příkaz Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 27. 3. 2017, sp. zn. 2T 30/2017, kterým byl stěžovatel odsouzen za přečin padělání a pozměnění veřejné listiny podle § 348 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, k trestu vyhoštění z území České republiky ve výměře 2 let.

[32] Nejvyšší správní soud tak závěrem uvádí, že na základě posouzení všech okolností dané věci nepovažuje zajištění stěžovatele za nedůvodné či nadbytečné. Užití mírnějších opatření nebylo z výše uvedených důvodů na místě, když žalovaný dostatečně posoudil možnost (v objektivním smyslu) jejich případné aplikace. Vycházel přitom ze všech pro věc podstatných skutečností, jež mají oporu ve správním spisu. Krajský soud poté nepochybil, shledal-li shodně s žalovaným aplikaci institutu zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu přiměřenou.

IV. Závěr a náklady řízení

[33] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

[34] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo

na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. ledna 2018

JUDr. Karel
Šimka
předseda senátu